

Rom 8, 19-22

19-22: For skaperverkets inderlige lengsel venter med iver på åpenbaringen av Guds barn. For skapningen ble underlagt forgjengelighet, ikke frivillig, men på grunn av ham som la den under forgjengelighet, men med håp; for skapningen selv skal bli fridd ut fra forgjengelighetens treldom og ført inn i herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn. For vi vet at hele skapningen stønner og sukker som i fødselsveer, helt til denne tid.

Her skildrer Paulus med mektige og sterke ordvalg hvordan hele skapningen sukker etter forløsning. Og hensikten hans med dette er å gi Guds barn ennå sterkere grunnlag og visshet om hvor stor den herligheten er som venter dem. Den han har talt om like foran disse versene. Derfor begynner han disse versene med et "For" - "For skaperverkets inderlige lengsel venter med iver ..."

I begynnelsen skapte Gud alt det som er på jorden til å tjene og glede hans barn, og dermed til ære og pris for hans navn. Men ved syndefallet fikk også hele skapningen sin del av forbannelsen (1Mos 3: 17-18). Derfor oppfyller den ikke nå det den opprinnelig var bestemt til. Nå tjener den ikke Guds barn på samme måte som det ville vært hvis synden ikke hadde kommet inn i verden. Tvert imot tjener den mest av alt Skaperens fiender og spottere. Ja, den tjener synden, fordi den brukes av de fleste mennesker til synd. Men samtidig er dette en treldom, en undertrykkelse, som skapningen lider under. Det skjedde, fra skapningens side "ikke frivillig", "men på grunn av ham som la den under forgjengelighet" (v. 20). Men denne situasjonen skal ikke vare alltid. Skapningen er lagt under forgjengelighet, "men med håp; for skapningen selv skal bli fridd ut fra forgjengelighetens treldom og ført inn i herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn" (v. 20-21). Det er dette budskapet i disse versene egentlig dreier seg om.

Profetene talte ofte om skapningen som de talte om fornuftige vesener. F. eks. heter det at fjellene og haugene skal bryte ut i fryderop, og markens trær skal klappe i hendene, at sol og måne, ville dyr, krypdyr og fugler skal love Herren. På samme måte ser også apostelens åndelige øye hvordan hele skapningen lider i et urolig sukk etter å nå fram til målet. Han hører skapningen sukke og ynke seg i lengt etter Guds barns og sin egen forløsning fra den treldommen de lider under. Og som vi alt har nevnt, bruker Paulus dette til å styrke og oppmuntre alle kristne. Først og fremst til å styrke dem i vissheten; garantien vi har for at vår herlighet skal åpenbares. Den som ligger i dette at hele skapningen når sitt mål først når tiden for herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn, er kommet. Da må vi ganske visst ha et annet og bedre liv i vente. For den verden vi nå lever i, slik vi opplever den, kan ikke være den rette. Den kan ikke være den Gud skapte i begynnelsen. Men etter hans løfter ser vi fram til nye himler og en ny jord, der rettferdighet bor (2Pet 3: 13).

Dernest ville Paulus med dette budskapet at de skulle holde klart for seg hvor stor den herligheten er som da skal åpenbares, - når hele skapningen skal fornyes og herliggjøres, som et ledd i

åpenbaringen av all deres herlighet. For hele Guds skaperverk, vel og merke det som skal tilhøre den nye himmel og den nye jord, skal da renses, fornyes og forskjønnes. Alt sammen bare for at Guds barns herlighet desto mer skal åpenbares.

Skaperverket (eller "skapningen"). Her viser ikke ordet "skaperverket" til selve skapelseshandlingen, men til det som ble skapt, de tingene som ble skapt. For vi ser her at skaperverket er noe som lengter, stønner og sukker. Og vi skal snart se at det må være feil når enkelte mener at med ordet "skaperverket" menes bevisste vesener, som engler eller mennesker. Det riktige må være at her siktes det til det vi vanligvis mener med naturen, eller naturens rike. Det kan ikke være englene dette taler om. For englene er hellige, de lever ikke i "forgjengelighetens trelldom", og lengter derfor ikke etter sin egen forløsning. Heller ikke kan det være menneskene det tales om. For de er enten Guds barn, eller djevelens barn. Det kan ikke være Guds barn, for her skiller det klart mellom Guds barn og det skaperverket det tales om. Det kan heller ikke være tale om de menneskene som ikke er Guds barn, for disse lengter ikke etter at Guds barn skal bli åpenbart. Tvert imot hater de dem. Og de som ikke er Guds barn, skal jo heller ikke noen gang forløses fra den fordømmende trelldommen, men skal til sist være evig fortapt.

Dermed står vi tilbake med at her tales det bare om det ubevisste skaperverket, både de levende og de livløse: himlene og jorden, elementene, dyr, fisk, fugler og alt som vokser. Paulus vil ha sagt at skaperverket, som Gud på grunn av synden la under forgjengelighetens trelldom, skal bli fridd ut fra sin nåværende fornedrelse, hvor den lengter og sukker. Men etter Guds løfter om en fornyelse, venter den på samme måte som Guds barn å få del i befrielsen fra forgjengelighet og trelldom. Og sammen med dem venter den å bli kledd i den samme herlighet og skjønnhet, slik det alt sammen en gang stod fram fra Skaperens hånd. Når datteren i et rikt hus er brud, blir hele huset rengjort, pyntet og utsmykket til bryllupsfesten. Og alle gjestene, til og med tjenerne, skal iføre seg festklær. Skaperverket er det rike huset som Gud satte menneskene inn i, som barn og arvinger. Når vi taler om at Kristi brud skal gå inn til sin brudgoms herlighet, da er det Guds barn som skal få legge av seg all den elendighet og forakt som har skjult dem her i livet. Da skal de åpenbares i deres sanne herlighet og storhet. Men da skal også alt som hører til boligen deres, rengjøres og pyntes.

Dette taler Peter om i 2Pet 3; 10-13, der han sier at da skal "elementene (himmellegemene) oppløses av brennende hete. Både jorden og alt menneskeverk som er bygd opp på den, skal bli brent opp." "Men etter hans løfte ser vi fram til nye himler og en ny jord, der rettferdighet bor". Alt skaperverk som skal tilhøre den nye jorden, og som er skapt for Guds barn, skal befries fra forbannelsen, og gjenopprettes i den fullkomne skapning de hadde da Gud i begynnelsen så på alt det han hadde skapt, og sa at "det var overmåte godt".

Paulus sier at dette ubevisste skaperverket har en "inderlig lengsel" som "venter med iver", som "sukker og stønner". Slik har vi som nevnt ovenfor, mange eksempler på at profetene i sin tale om det livløse skaperverket bruker et språk hvor de gir det menneskelige følelser. De sier f. eks. at

"jorden sørger", og "mosten visner, vintreet sykner bort. Alle de som før var så hjerteglade, sukker nå". Men når det så tales om at noe nytt er skjedd, da heter det derimot: "Juble, dere himler! Fryd deg, du jord! Dere fjell, bryt ut i frydesang!", og "La elvene klappe i hendene, la fjellene juble alle sammen for Herrens åsyn", "Lov ham, sol og måne! Lov ham, alle lysende stjerner! Lov Herren, dere fjell og hauger, dere ville dyr og alt fe, ild og hagl, snø og skodde" osv. (Jes 49: 13, Sal 98: 8, 148: 3-10).

Slik ser vi at menneskenes synd etter Skriftens ord gjør at skaperverket kommer i sorg. Men at skaperverket fryder seg når Guds vrede er borte, og han på ny viser sin nåde. På denne måten taler altså apostelen her om hvordan skaperverket har en inderlig lengsel, og venter med iver på forløsningens salige tid. Gr. tekstens ord for denne inderlige lengsel skildrer egentlig at en med løftet hode skuer fram mot det en lengter etter. I dette ser f. eks. Lütke mann et bilde av en flokk mennesker som lengter så inderlig etter å se sin elskede konge komme, at de virkelig strekker seg for å se over hverandre, om han nå nærmer seg. Slik venter også hele skaperverket med inderlige lengsel etter noe. Og hva er det så den lengter så inderlig etter? Jo, Paulus sier den venter med iver på åpenbaringen av Guds barn (egentlig: "... av Guds sønner"). Her i livet er Guds barn så skjult under alle deres skrøpelig heter, under tidens trengsler, kors og lidelser, at de ofte ikke en gang selv holder klart for seg hvem de egentlig er. Langt mindre kan verden kjenne dem (1Joh 3: 1). Men en gang skal deres skjulte herlighet lyse fram. Og det er dette hele skaperverkets inderlige lengsel venter med iver på.

For skapningen ble underlagt forgjengelighet, ikke frivillig, men på grunn av ham som la den under forgjengelighet. "Forgjengelighet" - ordet er en skildring av noe som ikke varer ved evig, men forandres, tar slutt en gang. I begynnelsen gikk skapningen ut fra Den allmektiges hånd i all sin fullkommenhet, i likhet med dens opphav. At skapningen nå er "underlagt forgjengelighet" forteller at etter syndefallet er den blitt svak og foranderlig. V. 21 sier oss at skapningen er under forgjengelighetens trelldom. Dette er den dommen som har rammet skapningen/skaperverket, fordi den etter at synden kom inn i verden ikke lenger kan tjene menneskene slik den fra begynnelsen var skapt til. På grunn av menneskenes ondskap tjener den nå ikke til Guds ære og menneskenes vel. Gjennom menneskenes misbruk av skapningen tjener den tvert imot mer til deres undergang.

Så kan en også tilføye at mens alt dette egentlig var skapt til å tjene og glede Guds barn, som i skapningen nettopp skulle se Skaperen, elske og ære ham, - så tjener det nå tvert imot Guds fiender og spottere. Luther sier om dette: "Den gode solen; det skjønneste og herligste av Guds skaperverk, den tjener aller minst de hellige. Når den skinner på et Guds barn, så må den samtidig skinne på tusenvis av hyklere, fiender av Gud, spottere og forfølgere, røvere, tyver og de som lever i hor, som verden er full av. Den må lyse for dem i alt de foretar seg av ugudelighet og ondskap". Det samme kan jo sies om alt det Gud har skapt. Brødet som gir næring, vinen som styrker oss må ikke bare tjene drankere og fråtsere, men mest av alt alle de ugudelige som ikke gir Gud æren for alt det gode de har i livet.

Et vakkert tre, eller blomster, inspirerer og gleder et Guds barn. Det ser Gud i dette, og priser sin Far. Men samtidig er det hundrevis av djevelens barn som får en sjelisk nytelse av disse Guds skapninger. De ofrer ikke en tanke på Den himmelske Fars kjærlighet som har skapt alt dette for sine barn. Et Guds barn opplever en stille dal, eller et majestetisk fjell, og tankene vekkes i undring over Faderens storhet. Samtidig beskuer tusenvis gudsforaktere samme skaperverk bare med sine naturlige øyne, og tenker ikke på Skaperen. Guds og eiendom tjener i de fleste tilfellene bare avgudsdyrkerne. Det edle gullet må også pryde skjøgene. Den vakre hesten må bære de som forkaster Gud. Det stille lammet må avgi sin vakreste ull til de mest lettsindige hyklerne.

Det er jo alt sammen en undertrykkende trelldom for skapningen som var ment å skulle tjene Guds barn, så de kunne se sin Frelser i dette, elske og ære ham. For skapningen undertrykkes eller æres, etter hva den blir brukt til. Tenk for en ære det var for de stråene som fikk være leiet for Jesusbarnet i krybben! For en ære for det eselet som fikk bære Herren på ryggen sin! For palmetrærne som de brakk grener av, så Jesus red fram på dem! Og for ravnene som fikk bære kjøtt til Elias! Når derimot den gode må tjene slike som aldri spør etter Skaperen, men tvert imot hele sitt liv forakter og trosser ham, - selvsagt er dette en fryktelig undertrykkelse og trelldom, så en skulle tro jorden ville kunne åpne seg for føttene deres.

Til slutt nevner vi hvordan jorden etter Guds dom på syndefallets dag på mange måter er blitt vanskelig og ødeleggende for menneskene, legemlig sett. Gud sa om jorden at "torner og tistler skal den bære for deg". Det vil si at jorden skulle bli full av problemer, lidelser og farer for menneskene. Istedenfor å være en trygg, herlig og rik bolig for Guds barn, er jorden nå stort sett blitt en vanskelig arbeidsplass. Nå vokser det opp mange skadelige og giftige planter. Jorden, sjøen, vannene og luften blir mer og mer forgiftet. De som bor på jorden overraskes og ødelegges av oversvømmelser, jordskjelv, vulkanutbrudd, tordenvær og haglbyger, av forurensingen og landeplager av insekter m. m. Alt dette står jo i sterk kontrast til skapelsens opprinnelige hensikt. Det er jo en forferdelig "forgjengeligheits trelldom", en undertrykkelse og en lidelse for Guds skapning, som gjør at den sukker og stønner. Men i ærefrykt for sin Skaper likevel fortsetter mot målet.

Dette at skapningen ble underlagt forgjengeligheit, sier Paulus, skjedde "ikke frivillig". Dvs at det var ikke skapningens egen skyld, eller manglende vilje til å tjene menneskene med alt godt, som gjorde at det ble slik. Nei, det vare utelukkende menneskenes skyld at skapningen fikk denne forbannelsen over seg, og ble henvist til denne tilstanden som den nå sukker under. Herren Gud sa uttrykkelig til Adam: "Fordi du lød din hustrus røst og åt av treet som jeg forbød deg å ete av, skal jorden være forbannet for din skyld". Huset til opprørske undersåtter skulle rives (Esr 6: 11, Dan 2: 5). Ikke på grunn av noe som var galt med stakkene eller steinene i huset, men for å legge en større straff på de som eide huset. Ved å ramme det som tilhørte synderne, skulle de understreke den største avsky for det de hadde gjort. På samme grunnlag har menneskenes synd rammet skapningen, som var deres bolig og som de var satt til å herske over. På denne alvorlige måten viser Gud sin hellige nidkjærheit

imot all synd, og hvor forskrekkelig synden er, når den gjorde at hele skapningen ble lagt under trelldom og forgjengelighet. Forderv og elendighet hersker nå, og slik vitner selve skapningen om hvordan dens Skaper ble krenket.

Å tro at slik vi nå ser skaperverket, slik har det vært da det stod fram fra Skaperens hånd, eller at slik skal det alltid være, det ville være å ringeakte Gud. Nei, Skriften taler klart både om at skaperverket/skapningen en gang ble forbannet på grunn av synden, og lagt under forgjengelighetens trelldom. Og om at den en gang skal gjenopprettes i sin opprinnelige fullkommenhet og skjønnhet. Paulus sier videre at den ble underlagt forgjengelighet,

men med håp; (eller: i håp om at ...) for skapningen selv skal bli fridd ut fra forgjengelighetens trelldom og ført inn i herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn. "Og frigjort fra alt som nå binder og tynger den, og gjør den syk, sur og ikke tjenlig, skal den nå bryte ut i fryd. Nå skal den i all evighet i ren takknemlighet stille seg til rådighet for sine lykkelige innbyggers behov og ønsker. Og selv skal den lykkelig delta i Guds barns herlige frihet og vidunderlige liv" (hvem som siteres mangler i original utgave).

Noen har ment at skapningens frigjørelse skal skje ved at den fullstendig tilintetgjøres. Til støtte for denne tolkingen har de anført slike bibelsitat som 2Pet 3: 10: "da skal himlene forgå med et kraftig brak, og elementene (himmellegemene) skal oppløses av brennende hete. Både jorden og alle menneskeverk som er bygd opp på den, skal bli brent opp". Og Åp 20: 11: "Jorden og himmelen flyktet for Hans åsyn. Og det ble ikke funnet noe sted for dem". Men mange andre tydelige og bestemte ord i Skriften viser oss at meningen i de to nevnte bibelstedene ikke er at skapningen som sådan skal tilintetgjøres. Bare dens nåværende form og beskaffenhet skal helt og holdent forandres. Når f. eks. et stykke metall, f. eks. en skulptur, smeltes i ild, så "forgår" den i sin utforming, men ikke som emne, som metall. På samme måte skal også himlene og jorden "omstøpes" i ild, for å gjenoppstå rensert og mer fullkomne enn før.

I ovennevnte 2Pet 3 sier apostelen i v. 13: "Men etter hans løfter ser vi fram til nye himler og en ny jord". Og i Sal 102: 27 sies det om jorden og himlene: "De skal forgå, men du blir stående. De skal alle eldes som en kledning". Men straks føyes denne forklaringen til: "Som klær skifter du dem ut, og de blir skiftet ut". Dessuten kan en tilføye: Når vi vet at alle ting i naturen kjemper for sin egen opprettholdelse, hvordan kan det da sies at skapningen lengter etter åpenbaringen av Guds barn - hvis altså denne åpenbarelsen skulle være det samme som at hele skapningen til slutt skal tilintetgjøres? Nei, tvert imot skal hele skapningen, samtidig med at Guds barn blir åpenbart, selv også bli forvandlet til en ny og skjønn skikkelse. Paulus sier uttrykkelig i denne teksten vår, at skapningen skal bli fridd ut, og "ført inn i herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn". Dvs. at når den utfries skal den bli ikledt en skjønnhet og herlighet som samstemmer med Guds barns herlighet, - så langt den kan overføres og tilpasses skapningen.

Tidligere har vi brukt sammenlikningen med datteren i det rike huset, som skal feire bryllupet sitt. Da skal også hele huset gjøres rent og pyntes, så det passer til bryllupsfesten. Hvis da forbannelsen på grunn av synden også kom til å gjelde skapningen, så den rammet den, så skal den nåden som "överflödar över synden" også strekke seg til å gjelde skapningen, så den også blir herliggjort. Og på samme måte som straffen for menneskenes synd ble så mye større ved at følgene strakk seg helt til skapningen, slik skal også Guds barns herlighet bli så mye større, så at selv skapningen, som var gitt til å tjene menneskene, også skal få sin del av deres herlighet. Ved Guds godhet skal skapningen bli delaktig i kårerne for hans barn, og ikke i slik det går med hans fiender. Vi forstår kanskje ikke alt, slik det blir det skapningen har i vente sammen med Guds barns frihet i herligheten - hvordan disse nye himler og den nye jorden da skal stå fram. Men én ting er vi i alle fall sikre på: alt skal samstemme med, og opphøye Guds visdom, kjærlighet og makt. Men da vil nok den nye skapningen fullstendig overgå all vår forstand.

I vår tekst har Paulus brukt to betydningsfulle uttrykk omkring Guds barn. Det første er "åpenbaringen av Guds barn". Det andre: "herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn". Ordene: "åpenbaringen av Guds barn" sier oss først at Guds barn her i livet er skjult. Akkurat dette at vi er Guds barn, er det mest usannsynlige og skjulte. Ikke bare for hele verden, men også for oss selv. Det går ikke an å se dette på oss, at vi er Guds barn. Vårt barnekår hos Gud, vår rettferdighet og herlighet innfor ham, er her i livet dekket over med en tykk sky av alle slags skrøpeligheter. Utvortes ser vi ut som andre mennesker, bortsett fra at vi går en helt annen vei enn verden, gjennom livet. Men det sees ikke noe guddommelig skinn over våre legemer. Som alle andre lider vi under svakhet, sykdommer, fattigdom, avmakt, og til sist døden og forråtnelse. Og selv om vår ånd er født på ny og herliggjort, så er kjødet fremdeles fullt av synd og elendighet. Vi har en lov i lemmene våre som kjemper mot den loven som er i vår ånd. Stadig sukker vi over at vi gjør ikke det gode som vi vil, men gjør titt det onde som vi ikke vil.

Hvordan kan vi da se at vi er Guds barn? Jo, Paulus sier: "deres liv er skjult med Kristus i Gud". Og dette skjulte livet skal én gang være slutt. Hele skapningen venter på åpenbaringen av Guds barn. Så sier apostelen videre samme sted: "Når Kristus, som er vårt liv, åpenbares, da skal også dere bli åpenbart sammen med ham i herlighet" (Kol 3: 3-4). Da skal sjelene våre bli fridd ut fra alt som er igjen av fordervet, og legemene våre skal bli lik Kristi herlighets legeme. Da skal "dette forgjengelige bli ikledd uforgjengelighet, og dette dødelige bli ikledd udødelighet". Kristus sier: "Da skal de rettferdige stråle som solen i deres Fars rike". Da er Guds barn åpenbart. Da ser de ut som Guds barn, - når de sitter på sine troner, ikledd herlighetens skinnende drakt. Da er de også kommet til sin herlighets frihet.

Vel har vi nok allerede her i livet en tosidig frihet, som vi aldri kan prise Gud nok for. Først friheten fra synd, skyld og fordømmelse. Så vi aldri kan dømmes etter loven. Dernest friheten fra syndens herredømme. Det samme som at vårt livs retning ikke lenger er etter kjødet, men etter Ånden. Men

så er vi da her i livet samtidig også fengslet og undertrykt under alt det onde, som nevnt ovenfor, og som skjuler vårt barnekår. Men da skal vi være fri fra alt dette. Da skal vi aldri mer tynges av noen strid mellom kjødet og Ånden. Aldri mer lide under onde tanker, eller av treghet og likegladhet. Aldri mer klage over at "det gode jeg vil, gjør jeg ikke". Aldri mer tynges av tåke eller uvisshet i troen. Da skal vi aldri mer hånes av den løgnaktige verden, eller bombarderes av Satans glødende piler. Og først og fremst skal vi da aldri mer frykte for å gå fortapt. "Og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg, eller gråt, eller smerte skal være mer, for de første ting er blitt borte".

Hele skapningen stønner og sukker altså sammen med oss, etter Guds barns og sin egen frigjørelse fra forgjengelighetens trelldom. Og Paulus sier: vi vet dette. Apostelen har altså hatt en konkret overbevisning om dette - at hele skapningen stønner og sukker som i fødselsveer (dvs. presser fram sukk fra et tungt og trangt bryst) "ock våndas med oss ändå till nu". Gr. tekstens ord for "våndas" er sterkt og betydningsfullt. Det skildrer den "vånde" en kvinne har når hun skal føde. Skapningen "våndas" (stønner) fordi den venter på den nye "fødselen" som skal skje til slutt (Mat 19: 28), når hele naturen skal stå fram i en fornyet og skjønn skikkelse. Men denne tilstanden, disse skapningens tunge sukk og fødsels-vånde, er temmelig skjult for oss. Holder vi nå klart for oss at skapningen nå slett ikke er i sin rette skrud, så fullkommen som den kom fra Skaperens hånd? Ser vi at den slett ikke står i den tjenesten den var tenkt til, men tvert imot ligger under trelldom? For hvis vi hadde dette klart for oss, da ville vi bare i dette ha et klart bevis foran øynene våre, på at Gud har bestemt noe annet. At han vil skape en ny jord og nye himler. Der skal det herske en fullkommenhet og salighet som er Herren verdig.

Med dette har Paulus villet komme vår skrøpelige tro i møte, og hjelpe oss ved å vise til noe vi kan se med øynene våre. På samme måte taler Kristus i Mat 6 til de som var svake i troen og var bekymret for sitt daglige brød. Han viser til skapningen, og sier: "Se på fuglene! Legg merke til liljene! Gud klær og før dem. Er ikke dere av større verdi enn dem?" Det samme gjør altså Paulus her, og vil si: Er det ikke nok for dere at dere har Guds løfter om herligheten som venter? Så se på det dere har foran øynene deres! Dette at hele skapningen, slik den er nå, slett ikke stemmer overens med den store og fullkomne Guds kjærlighet og makt. At den ligger i fødsels-vånde, sukker og stønner i lengt etter den nye fødselen. Da skal den tjene Guds barn, og ikke lenger synden. Og tjene dem så fullkomment og herlig som bare Guds kjærlighet kan virke. Men dette kan ikke skje så lenge synden og døden hersker i verden, men først når herlighetens frihet, den som tilhører Guds barn, er kommet. Dette er jo en stor og sterk stadfestelse på den herlighet som skal åpenbares på Guds barn (v. 18). Men til dette; hele skapningens vitnesbyrd, føyer så Paulus også det som ligger i Guds barns egen venting og lengt mens de er i denne verden: